

Agrárpiaci Jelentések
GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XVII. évfolyam, 9 szám, 2014

Megjelenik kéthetente
2014. május 21.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	5
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	7
Nemzetközi piaci információk.....	11
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	13
Nemzetközi piaci információk.....	18
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET.....	19
Agrárpolitikai Hírek.....	21

ÖSSZEFOGLALÓ

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) szerint a búza globális termelése nem éri el az előző gazdasági évi rekordot a 2014/2015. évi szezonban, és a világpiacon is kevesebb termény fordul majd meg.

Az *USDA* 2014/2015. gazdasági évre vonatkozó adatainak megjelenése látványos áresést eredményezett a chicagói (*CME/CBOT*) és a párizsi (*MATIF*) árutőzsdén egyaránt.

Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítási költség nélküli termelői ára 56-58, a takarmánykukoricáé 50-52 ezer forint/tonna között mozgott május elején.

Az *Oil World* szerint 21,9 millió tonna repcemagot takaríthatnak be az Európai Unióban az idén.

A jó európai terméskilátások miatt az augusztusi szállítású repcemag jegyzése 360 euró/tonna körül stabilizálódott május első felében a párizsi árutőzsdén (*MATIF*).

Az EU-ban a bioetanol ára az előzetes várakozások szerint 2014-ben nem emelkedik számottevően, ugyanakkor a belső termelésből származó felhasználás növekedhet.

GABONAPIACI JELENTÉS

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) május elején közzétette a 2014/2015. évi szezonra vonatkozó gabonapiaci várakozásait. A prognózis szerint a búza globális termelése nem éri el az előző gazdasági évi rekordot, és a világpiacon is kevesebb termény fordul majd meg. A búza felhasználása várhatóan világszerte csökken, mivel egyes országok egyre nagyobb arányban helyettesítik az olcsóbb kukoricával az állatok takarmányozásában. A 2013/2014. évi szezon kínálati piaca után egyensúlyi helyzet kialakulását prognosztizálják az *USDA* elemzői, hiszen a felhasználást éppen felülmúló búzatermesre számítanak. A májusi előrejelzés szerint 697 millió tonna búzát takaríthatnak be a világon a 2014/2015. gazdasági évben, ez 17 millió tonnával múlna alul az előző szezon mennyiségét. A legnagyobb termelők közül a kibocsátás előreláthatóan az Európai Unióban (+1,6 millió tonna), Kínában (+1,3 millió tonna) és Indiában (+500 ezer tonnára) növekszik. Az Amerikai Egyesült Államokban a búza termőterületén uralkodó szélsőséges időjárás miatt a tavalyinál 4,5 millió tonnával kevesebb, 53,4 millió tonna termény kerülhet a magtárakba az idén. A fekete-tengeri régió országainak együttes kibocsátása 76,5 millió tonnára csökkenhet.

Európában az enyhe tél és a bőséges tavaszi csapadék kedvezett az őszi vetésű növények fejlődésének. A *Tallage* adatai szerint több búzát takaríthatnak be az Egyesült Királyságban (+3,2 millió tonna), míg Németországban, Spanyolországban, Franciaországban, Romániában kisebb kibocsátást várnak. Magyarországon a tavalyinál gyengébb hozamokra számítanak (-9 százalék), ezért az idén 400 ezer tonnával kevesebb termény kerülhet a tárolókba.

A 2014/2015. gazdasági évben 151,6 millió tonna búza cserélhet gazdát a világpiacon, ami közel 7 millió tonnával kevesebb a 2013/2014. évi szezon volumenénél. Az Európai Unió a kivitel csökkenése (-8,3 százalék) ellenére visszaszerezheti vezető pozícióját a búza-exportőrök között: várhatóan 27,5 millió tonna búza hagyja el a Közösséget. Ugyanakkor az USA 17,5 százalékkal kevesebb, vagyis 26 millió tonna búzát szállíthat ki. A 2013/2014. gazdasági év negatív rekordja után ismét számolni lehet az argentinai exporttal, 6,5 millió tonna búza kerülhet a nemzetközi forgalomba a dél-amerikai országból. A szovjet utódállamok közül Kazahsztán és Ukrajna az előző évi szezonhoz képest előreláthatóan 1-1 millió tonnával kevesebb, míg Oroszország 800 ezer tonnával több kenyérgabonát exportál az új gazdasági évben.

Az Európai Unió és a fekete-tengeri országok legfontosabb célpiacai továbbra is az észak-afrikai és a közel-keleti térségből kerülnek ki. A legnagyobb búzaimportőrnek számító Egyiptom behozatala – a 2012/2013. gazdasági évtől eltekintve – 10,5-11,7 millió tonna között mozgott a korábbi szezonokban, ami a következőben 10,8 millió tonnára rúghat. Algéria 6 millió tonna (-700 ezer tonna), Irán 4 millió tonna búzát (-2 millió tonna) importálhat a 2014/2015. gazdasági évben Kína behozatala a bővülő kibocsátás és a szűkülő felhasználás miatt a folyó gazdasági évet jellemző rendkívüli 7 millió tonnáról 3 millió tonnára eshet a következő évi szezonban.

Az *USDA* 2014/2015. gazdasági évre vonatkozó adatainak megjelenése látványos áresést eredményezett a chicagói (*CME/CBOT*) és a párizsi (*MATIF*) árutőzsdén egyaránt. A búza legközelebbi határidőre vonatkozó jegyzése a május eleji 270 USD/tonna (59 643 forint/tonna) szintről 250 USD/tonna alá (55 633 forint/tonna) süllyedt május közepére Chicagóban. A francia fővárosban ugyanakkor 7 százalékkal 199 euró/tonnára (60 757 forint/tonna) esett a termény front-havi jegyzése. A kukorica legközelebbi határidőre szóló jegyzése 200 USD/tonna (43 620 forint/tonna) fölé emelkedett május első napjaiban a chicagói árutőzsdén, ám a bőséges termésről szóló hírek következtében május közepére 190 USD/tonnára (42 281 forint/tonna) csökkent. Az *USDA* tájékoztatása alapján ugyanis kukoricából 979 millió tonna kerülhet a raktárakba világszerte a 2014/2015. gazdasági évben. A termény front-havi jegyzése 3 százalékkal gyengült a párizsi árutőzsdén, 178 euró/tonna volt május közepén.

Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) áru-piaci szekciójának forgalma messze elmaradt az év eddig eltelt időszakában a tavalyitól, ami a jegyzések stabilizálódását eredményezte. A kedvező ideai terméskilátások miatt a hosszantartó stagnálást követően a malmi és a takarmány minőségű búza jegyzése csak május első felében csökkent. Az augusztusi szállítású kenyérgabonát 50,5 ezer forint/tonna szinten jegyezték május közepén. A terményt 2014. május 6-tól szeptemberi határidőre is le lehet kötni, tonnánként 51 ezer forintért. A takarmánybúzát ezzel egy időben 47 ezer forint/tonnára értékelték a BÉT-en az augusztusi lejáratra vonatkozóan. A szeptemberi szállítású termény jegyzése a május 5-i bevezetés óta 3000 forinttal 48 ezer forint/tonnára esett. A tavalyi betakarítású takarmánykukoricát (júliusi lejárat) tonnánként

51 ezer forintért lehetett lekötni, ugyanakkor az idei terméssel 48 ezer forint/tonna áron kereskedhettek. Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza áfa és szállítá-

si költség nélküli termelői ára 56-58, a takarmánykukoricáé 50-52 ezer forint/tonna volt május elején.

Agrárpolitikai Hírek

- Megkezdte a különleges rizstámogatás kifizetését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH). Ezen a jogcímen mintegy 60 rizstermesztő részére összesen több mint 380 millió forintot folyósít a Hivatal. A fajlagos támogatási összeg hektáronként 136 247 forint. A különleges rizstámogatás jogcímen azok a gazdák igényelhettek támogatást a 2013. évi egységes kérelemben, akik gazdasági szempontból sérülékeny, illetve környezeti szempontból érzékeny területeken termesztettek rizst, azt legkésőbb 2013. május 31-ig bevetették és az állományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrizték. A rizstermesztő csak egyszeri kifizetésben részesülhet azon terület után is, amely gazdasági szempontból sérülékeny és egyben környezeti szempontból érzékeny területnek is minősül. Különleges rizstámogatás olyan területek után volt igényelhető, amelyre egységes terü-

letalapú támogatást is igényeltek. A különleges rizstámogatás kifizetésének feltétele, hogy a rizstermesztő a 2013. évi egységes területalapú kérelmére vonatkozóan az MVH által kiadott jóváhagyó, vagy részben jóváhagyó határozattal rendelkezzen.

- Az egységes kérelmek beadásának elsődleges határideje 2014. május 15-én lejárt, az új kérelmeket még június 10-ig is fogadja az MVH, igaz, a megállapított támogatási összeg munkanaponként 1 százalékkal csökken. A május 15-ig benyújtott egységes kérelmet, támogatás-csökkentés nélkül, június 2-án éjfélig lehet módosítani. Ezt követően a változtatás már az érintett táblára járó támogatási összeg munkanaponkénti 1 százalékos csökkentésével jár. Június 11-től sem a már beadott kérelem módosítására, sem új kérelem benyújtására nincs lehetőség. Az egységes kérelemben a legtöbb gazdálkodót érintő területalapú támogatás (SAPS) mellett további 26 jogcímen lehet támogatást igényelni.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2014. 18. hét	2014. 19. hét	2014. 19. hét/ 2014. 18. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	1 105	4 093	1 339	7 321	6 538	89
	HUF/tonna	61 331	57 684	54 598	56 503	57 668	102
Takarmány- búza	tonna	-
	HUF/tonna	-
Takarmány- kukorica	tonna	7 103	6 944	...	22 829	16 304	71
	HUF/tonna	52 073	50 424	...	51 177	50 535	99
Takarmányárpa	tonna	...	-	-	-	...	-
	HUF/tonna	...	-	-	-	...	-

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

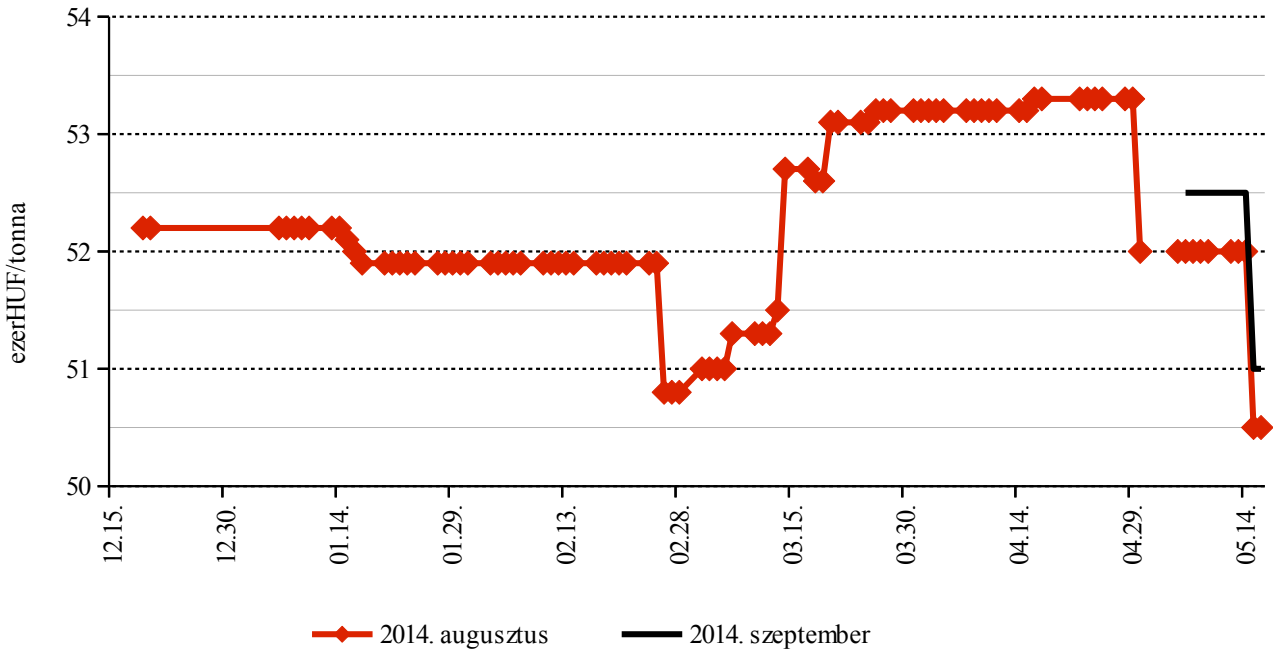
Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2013. 19. hét	2014. 18. hét	2014. 19. hét	2014. 19. hét/ 2013.19. hét (százalék)	2014. 19. hét/ 2014. 18. hét (százalék)
Étkezési búza	tonna	11 569	7 321	6 538	57	89
	HUF/tonna	64 628	56 503	57 668	89	102
Takarmány- búza	tonna
	HUF/tonna
Takarmány- kukorica	tonna	12 403	22 829	16 304	131	71
	HUF/tonna	60 628	51 177	50 535	83	99
Takarmányárpa	tonna	...	-	-
	HUF/tonna	...	-	-

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

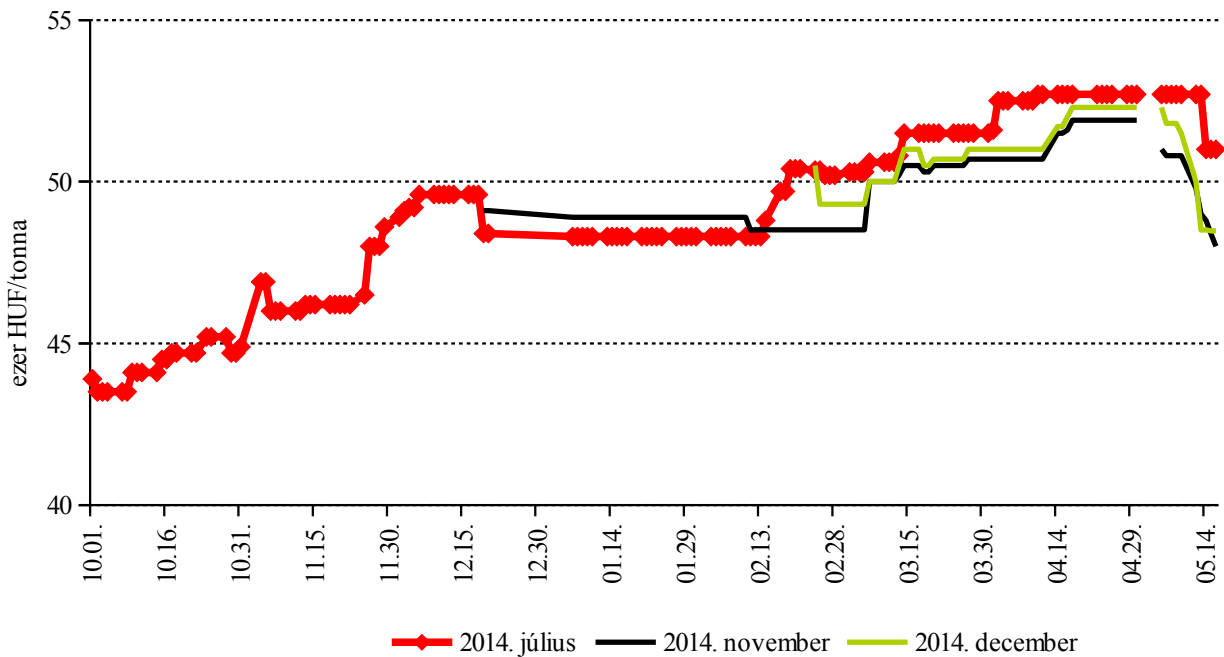
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

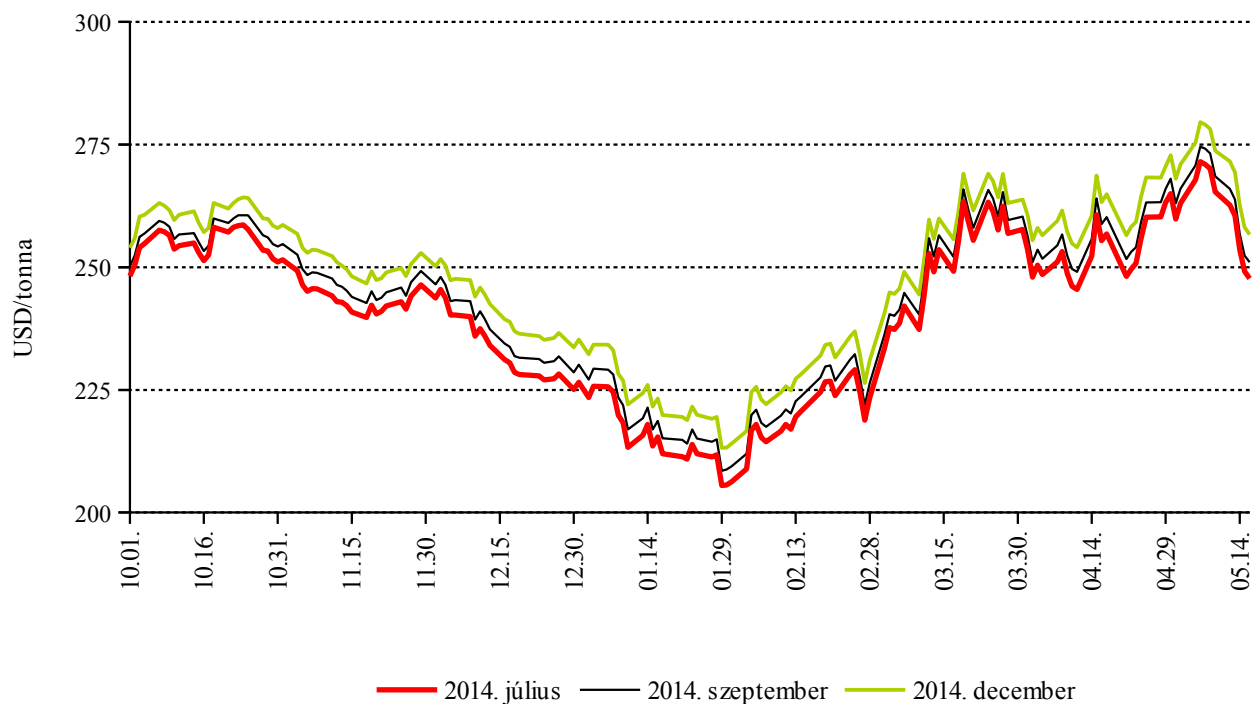
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

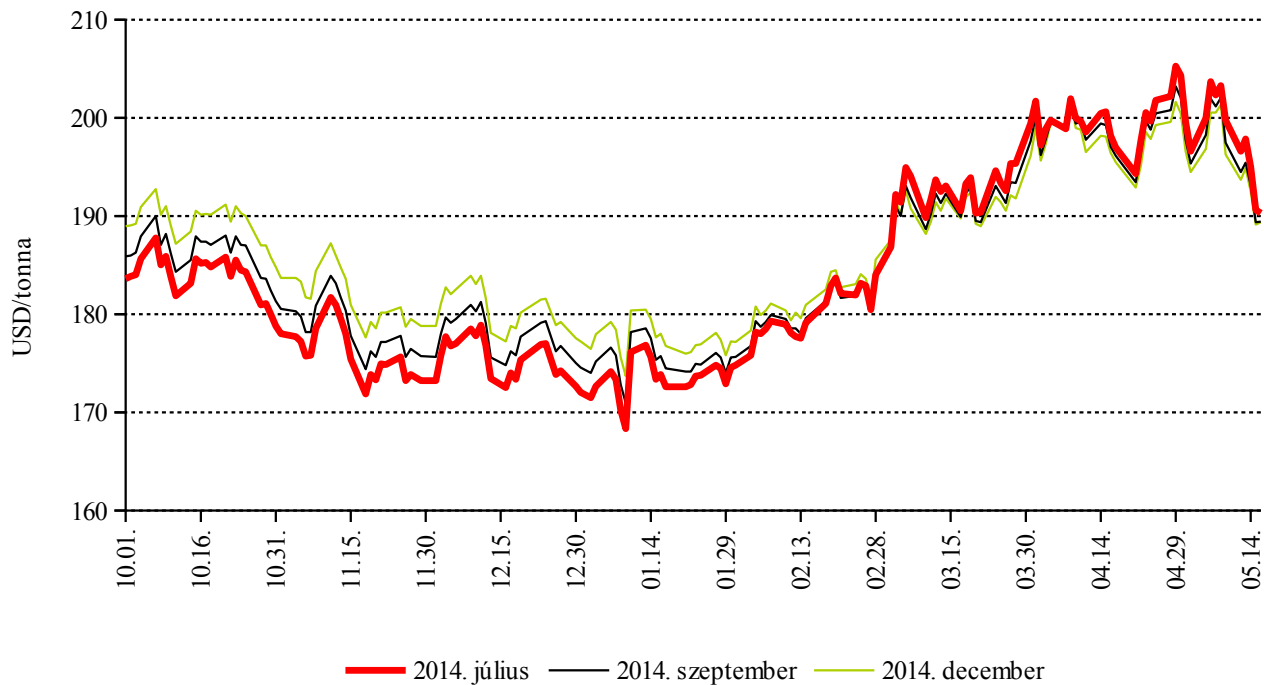
Forrás: BÉT

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

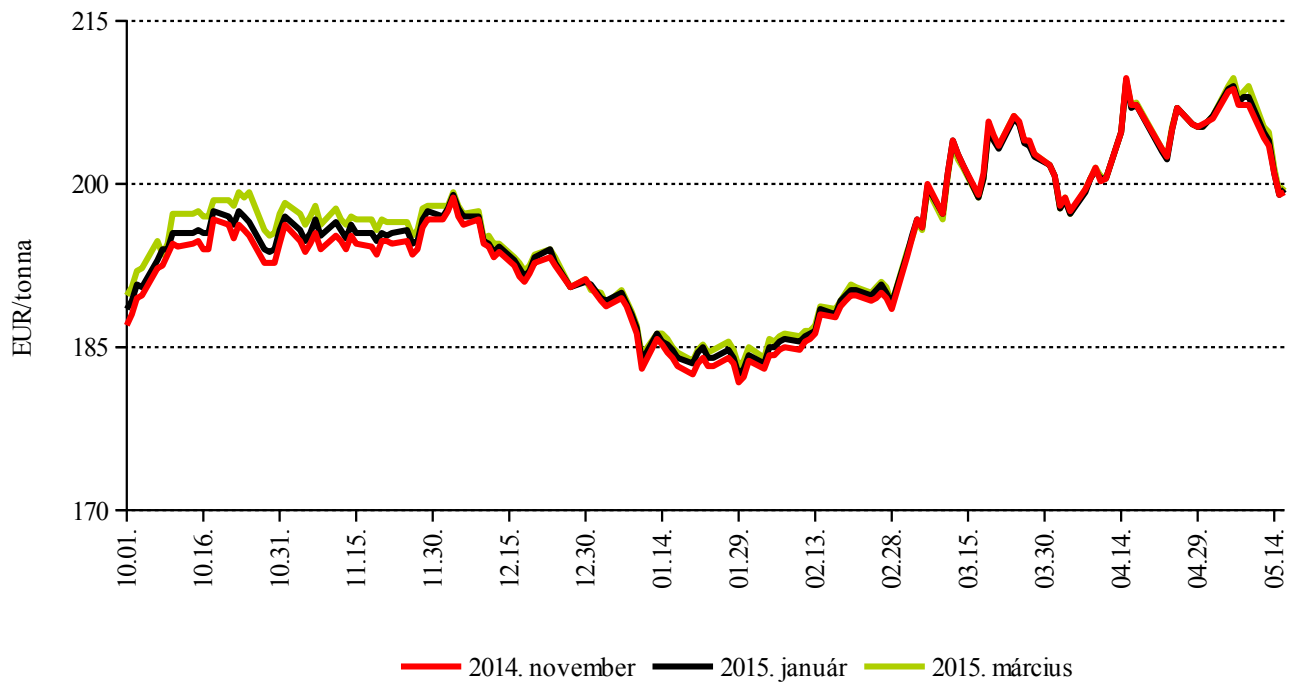
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

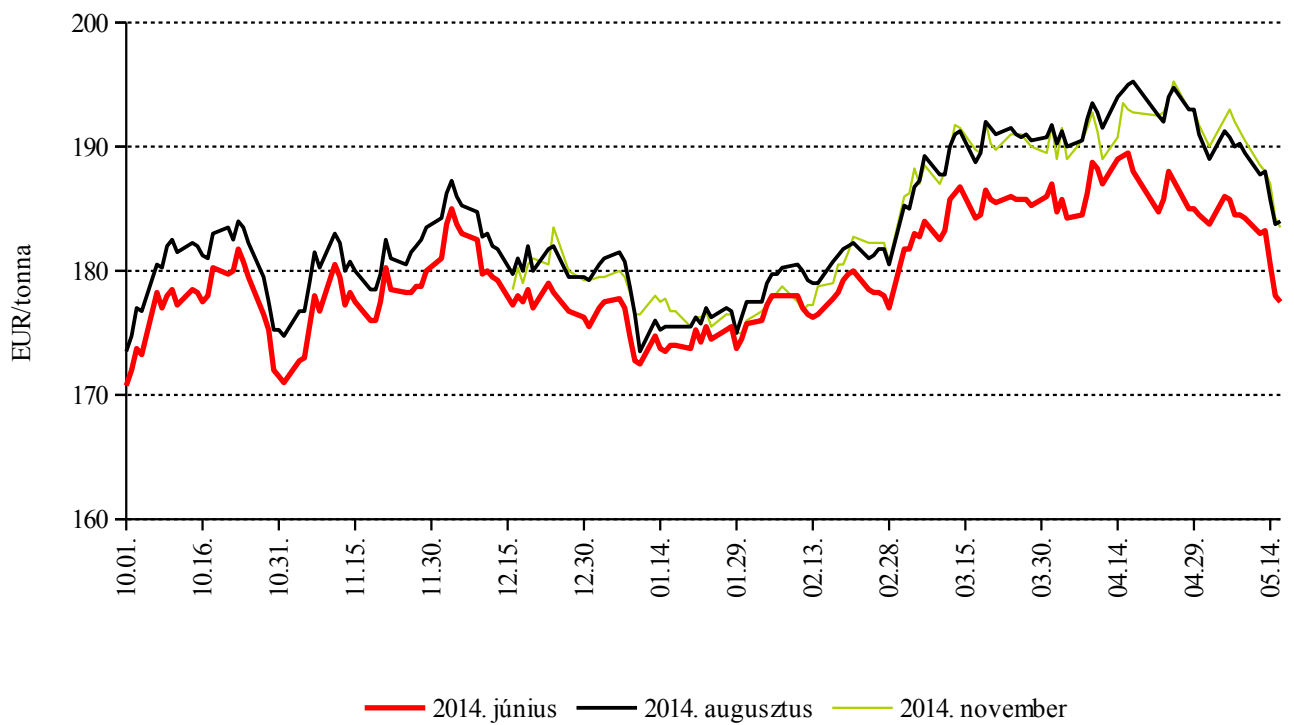
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2013. 19. hét	2014. 18. hét	2014. 19. hét	2014. 19. hét/ 2013. 19. hét (százalék)	2014. 19. hét/ 2014. 18. hét (százalék)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	458	404	601	131	149
	HUF/kg	90	77	77	86	100
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 001	1 258	1 525	152	121
	HUF/kg	92	78	77	84	100
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	458	477	955	209	200
	HUF/kg	102	82	83	82	102
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	...	-	-
	HUF/kg	...	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	24	40	16	66	40
	HUF/kg	105	81	89	85	109
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	54	23	39	72	172
	HUF/kg	109	97	92	84	94
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	375	392	429	114	110
	HUF/kg	88	76	76	86	99
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	391	323	470	120	146
	HUF/kg	90	76	77	85	101
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	166
	HUF/kg	92
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	35	23	31	89	131
	HUF/kg	98	85	86	88	101
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	39	26	66	167	255
	HUF/kg	110	94	92	83	98

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	HUF/kg		
	2014. február	2014. március	2014. április
Finomliszt BL 55	193	186	188
Fehér kenyér	298	297	289
Félbarna kenyér	256	263	255
Étkezési búzadara AD	235	235	239

Megjegyzés: Az adatgyűjtésbe jelenleg 8 budapesti üzletlánc kiválasztott üzletei tartoznak: Auchan, Reál, Tesco, CBA, CBA Prima, Coop, Interspar, Spar.

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. május 16.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. november	199	60 833	2014. július	248	55 121
2015. január	200	60 909	2014. szeptember	251	55 857
2015. március	200	60 986	2014. december	257	57 117
2015. május	200	61 062	2015. március	262	58 325
2015. szeptember	196	59 688	2015. május	265	58 881
2015. december	196	59 917	2015. július	264	58 784

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2014. június	178	54 193	2014. július	190	42 350
2014. augusztus	184	56 177	2014. szeptember	189	42 158
2014. november	184	56 024	2014. december	189	42 141
2015. január	185	56 482	2015. március	193	42 841
2015. március	187	56 940	2015. május	195	43 331
2015. június	188	57 475	2015. július	197	43 805

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. július	304	67 627
2014. szeptember	304	67 627
2014. december	304	67 627
2015. március	304	67 627
2015. május	304	67 627

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2014. 05.16. (százalék)	2014. 05.12. (százalék)
Búza	2014. július	247,70	27,4	28,2
Kukorica	2014. július	190,31	22,2	23,4
Szójabab	2014. július	538,40	18,1	18,2
Szójadara	2014. július	529,20	24,2	27,5

^{a)} Belső volatilitás (*implied volatility*): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

9. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2014. május 13.)

Termény	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	29 824	141 442	100 761	16 939	8 134	101 406	49 520	40 381	32 712	46 246	21 776
Kukorica	282 849	719 993	265 948	6 517	31 747	323 487	60 821	137 002	129 556	79 941	58 079
Szójabab	146 048	310 743	92 914	4 896	14 198	175 159	27 923	29 089	52 384	72 840	31 560
Szójadara	72 191	192 169	43 479	4 567	5 169	93 565	19 401	8 398	24 272	38 079	13 787

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

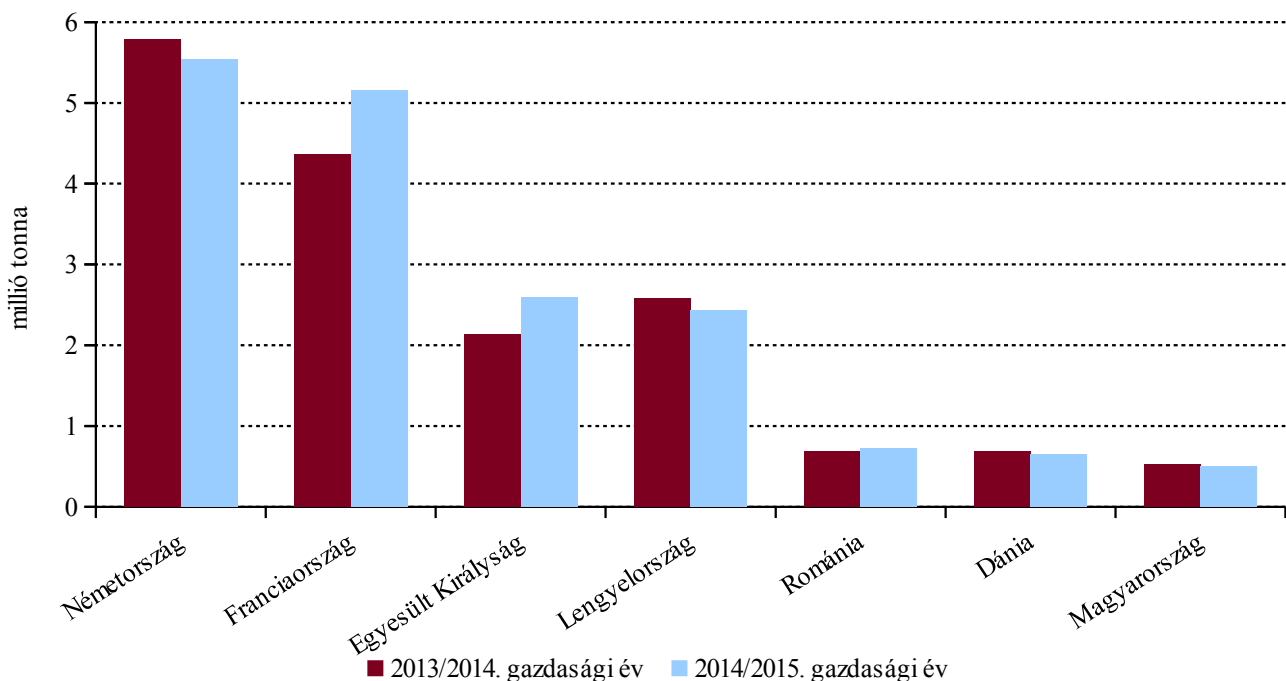
Az *Oil World* legfrissebb, májusi kiadványában közölte a 2014/2015. gazdasági évre vonatkozó előrejelzését, amely szerint 21,9 millió tonna repcemagot takaríthatnak be az Európai Unióban, a 2013/2014. évi szezonénál 700 ezer tonnával többet. Az Európai Bizottság ennél szerényebb mértékű növekedést vetít előre: 300 ezer tonnával 21,2 millió tonnára bővülhet a kibocsátás. A feldolgozók 23,5 millió tonnára emelkedő szükségletének és az elégséges átmenőkészletek biztosítása érdekében a közösségi termés 2,9 millió tonna importtal egészülhet ki az új gazdasági évben. Az Unió legnagyobb repcetermelőjének számító Németországban a tavaszi esőzés elősegítette a növények fejlődését, így az *Oil World* elemzői szerint 4 tonna/hektár termésátlag mellett 5,7 millió tonna repcemagot takaríthatnak be. Kevésbé optimista az Európai Bizottság prognózisa, amely a tavalyinál 4 százalékkal kevesebb, 5,5 millió tonna repcemaggal számol 2014-ben. Franciaországban a nagyobb vetésterület és a kedvező időjárás miatt a Bizottság 5,1 millió tonna repcemag betakarítását jelezte, ami 18 százalékos növekedést jelentene a 2013. évihez képest. Az Egyesült Királyságban 2,6 millió tonna, Lengyelországban 2,4 millió tonna termés kerülhet le a termőterületekről. A repce megfelelő ütemben fejlődik, így a tavalyinál több mag teremhet Romániában (721 ezer tonna) és Bulgáriában (378 ezer tonna) is. Ma-

gyarországon a vetésterület kismértékű növekedése ellenére 506 ezer tonna repcemagtermést valószínűsítnek, ami a tavalyit 4 százalékkal múlhatja alul.

Kanadában a hűvös, nedves májusi idő késleltette a canola vetését, ami kedvezőtlenül befolyásolhatja a növény további fejlődését. Az *Oil World* a tavalyi rekord után 16,3 millió tonna canola (-9 százalék) betakarítására számít az országban az idén.

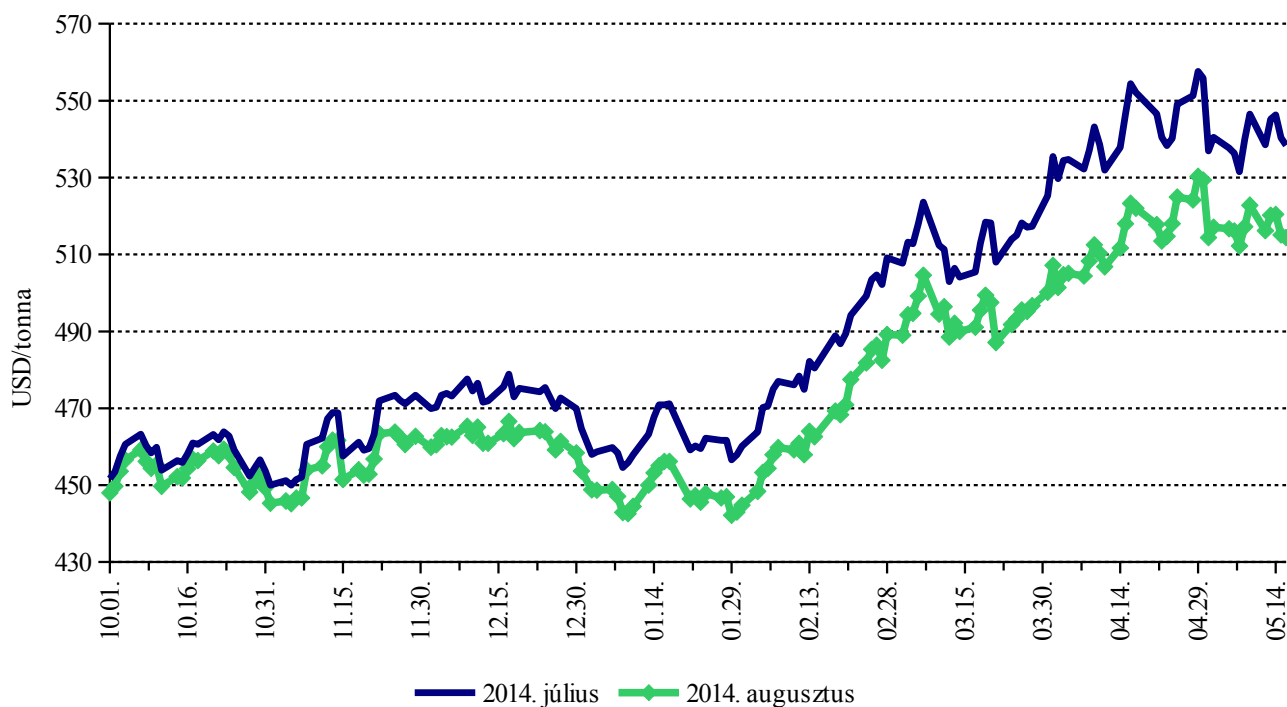
A jó európai terméskilátások miatt az augusztusi szállítású repcemag jegyzése 360 euró/tonna körül (108-110 ezer forint/tonna) stabilizálódott május első felében a párizsi árutőzsdén (*MATIF*). Ezzel szemben Kanadában a winniepegi árutőzsdén a vetés körüli aggodalmak, valamint a belföldi szállítmányozás javulása és az export élénkülése a canola jegyzésének erősödését eredményezték. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában az októberi szállítású napraforgómag jegyzése 4500 forinttal 94 ezer forint/tonnára esett május első felében. A termés novemberi jegyzése 2014. május 9-én 96 ezer forint/tonna szinten került bevezetésre. A repcemag jegyzése 5 ezer forinttal 102 ezer forint/tonnára zuhant május első felében. Az AKI PÁIR adatai szerint ezzel egy időben a fizikai piacon a napraforgómag termelői ára 102, a repcemagé 124 ezer forint/tonna körül mozgott.

7. ábra: A repcemag kibocsátása az Európai Unió meghatározó termelőinél

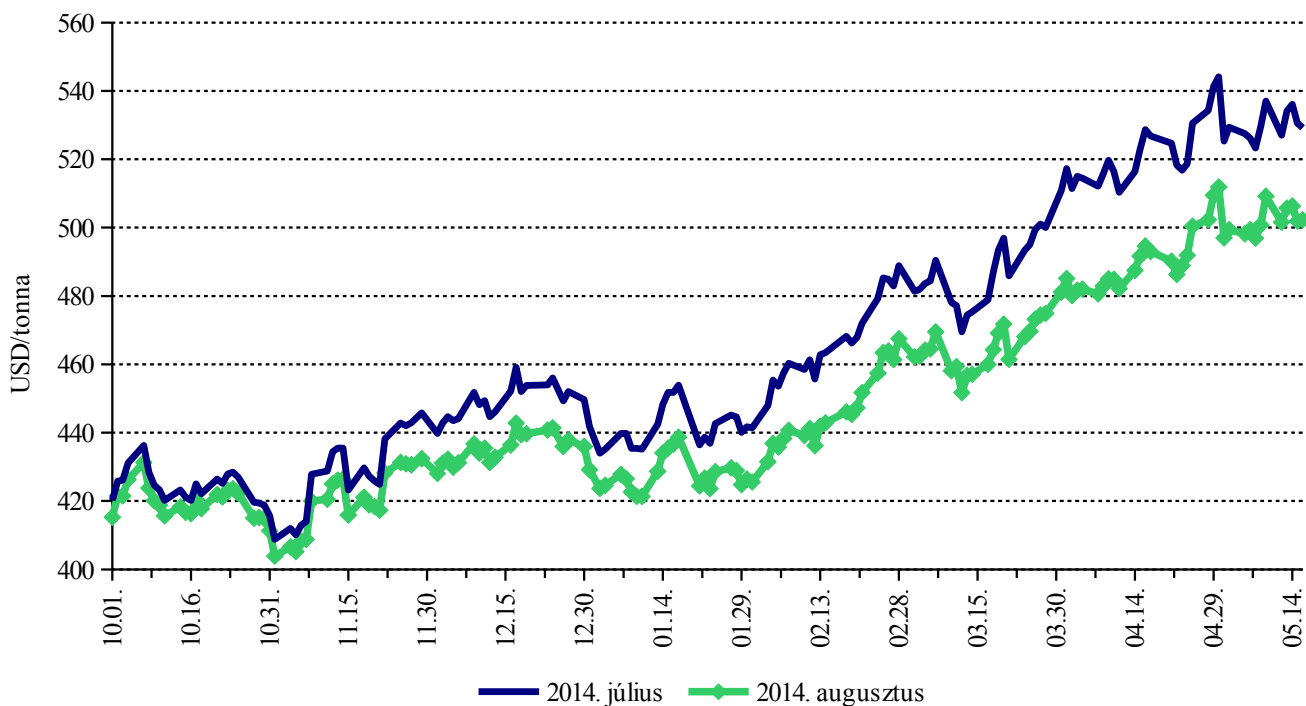
Forrás: Európai Bizottság

8. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

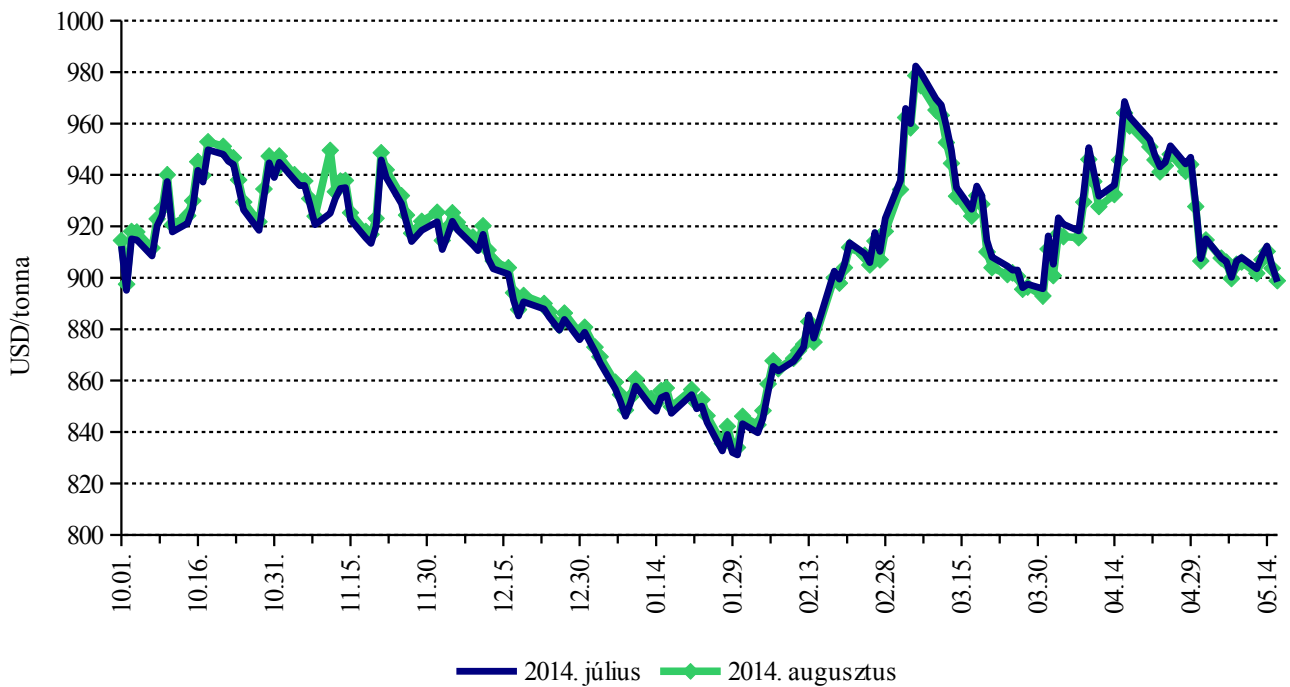
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

9. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

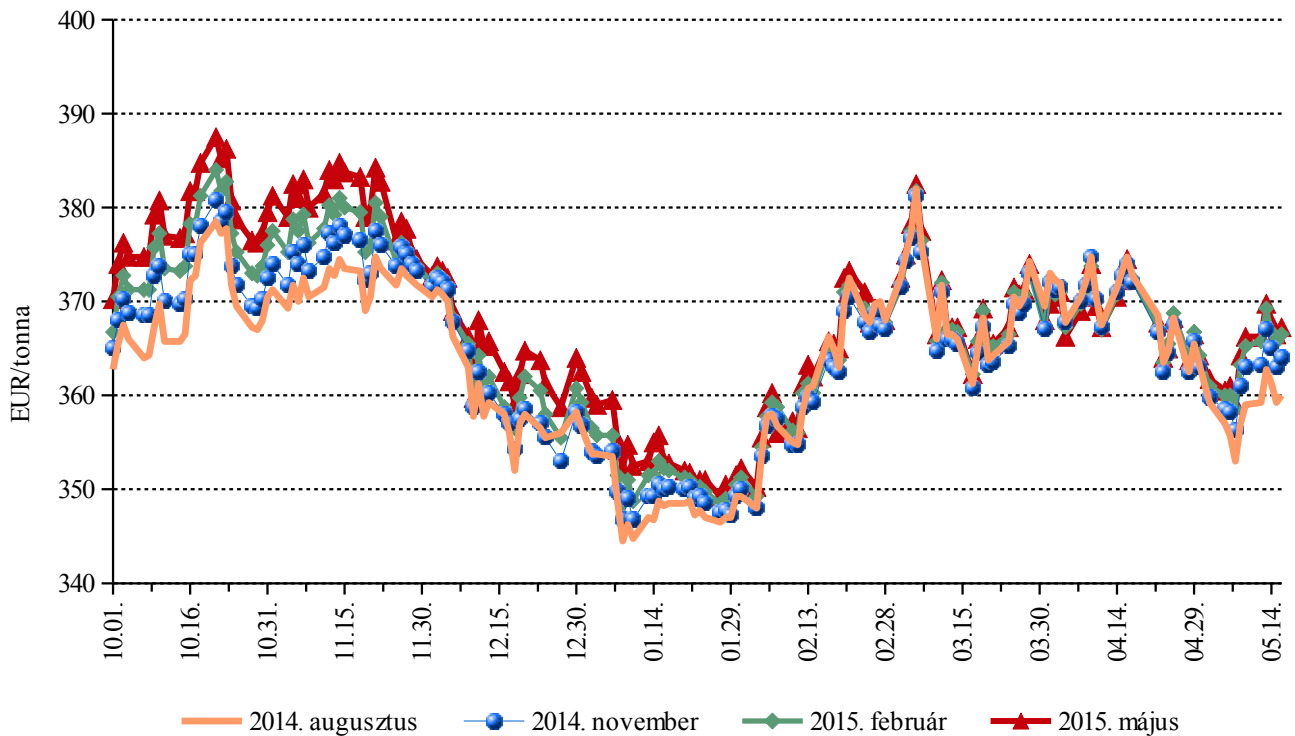
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

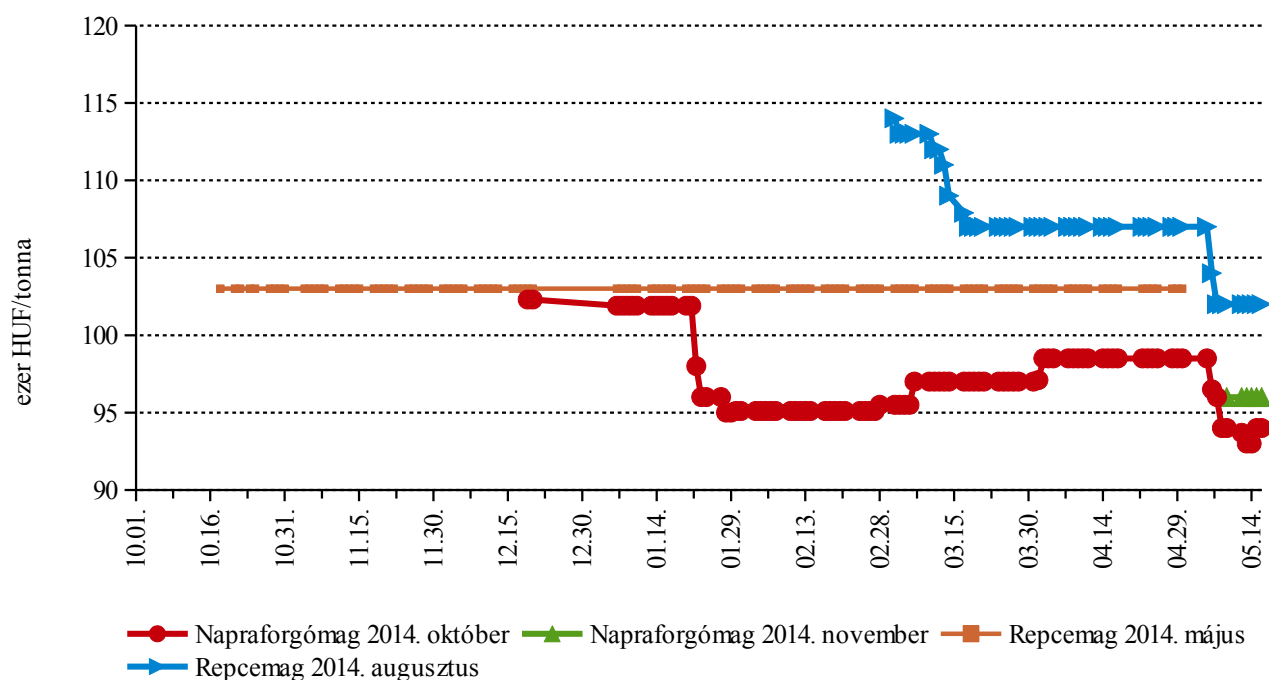
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

11. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: Marché à Terme International de France

12. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

10. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2013. 19. hét	2014. 18. hét	2014. 19. hét	2014. 19. hét/ 2013. 19. hét (százalék)	2014. 19. hét/ 2014. 18. hét (százalék)
Ipari napraforgómag	tonna	12 023	5 813	7 476	62	129
	HUF/tonna	136 917	105 776	101 698	74	96
Repcemag	tonna	...	164	1 057	...	646
	HUF/tonna	...	127 377	123 671	...	97
Nyers napraforgóolaj	tonna	523	...	9 747	1 865	...
	HUF/tonna	284 873	...	199 118	70	...
Napraforgódara	tonna	10 897	6 989	15 163	139	217
	HUF/tonna	75 935	61 333	60 874	80	99
Nyers repceolaj	tonna	-	...	-	-	-
	HUF/tonna	-	...	-	-	-
Repcedara	tonna	860	...	816	95	...
	HUF/tonna	85 351	...	80 373	94	...

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

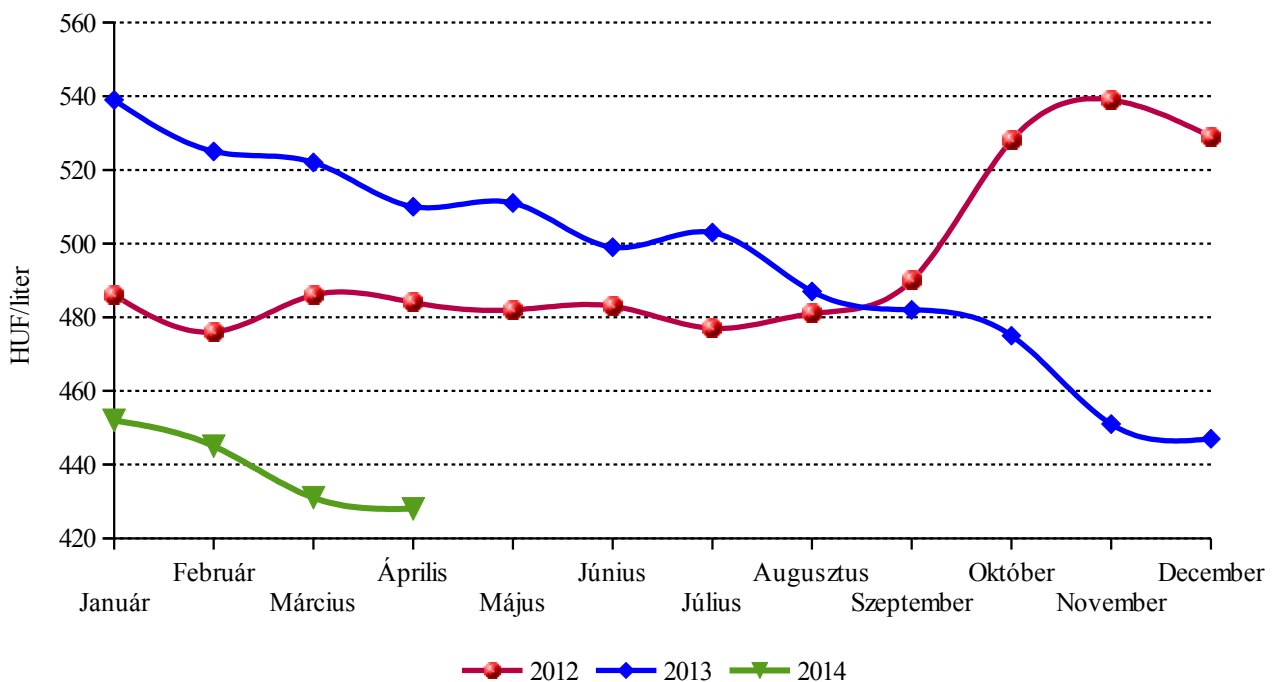
Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: A növényolajok és származékainak jegyzése Európában

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)		2014-04-29	698	215 793
		2014-05-06	693	213 020
		2014-05-13	693	209 717
Napraforgóolaj (finomított)		2014-04-29	803	248 278
		2014-05-06	803	246 857
		2014-05-13	803	243 029
Szójaolaj (nyers)	Olaszország	2014-04-29	713	220 433
		2014-05-06	683	209 944
		2014-05-13	683	206 688
Szójaolaj (finomított)		2014-04-29	763	235 902
		2014-05-06	733	225 324
		2014-05-13	733	221 830
Napraforgódara	Ausztria	2014-04-29	-	-
		2014-05-06	-	-
		2014-05-13	-	-
Repcedara		2014-04-29	278	85 853
		2014-05-06	270	83 055
		2014-05-13	260	78 967

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

13. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2014. május 16.)

12. táblázat: Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2014. augusztus	360	109 912
2014. november	364	111 133
2015. február	367	111 896
2015. május	367	112 125
2015. augusztus	362	110 446
2015. november	361	110 293

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

13. táblázat: Szójabab

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. július	538	119 810
2014. augusztus	514	114 469
2014. szeptember	468	104 189
2014. november	449	99 894
2015. január	451	100 361
2015. március	452	100 673

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

14. táblázat: Szójadara

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2014. július	538	119 810
2014. augusztus	514	114 469
2014. szeptember	468	104 189
2014. november	449	99 894
2015. január	451	100 361
2015. március	452	100 673

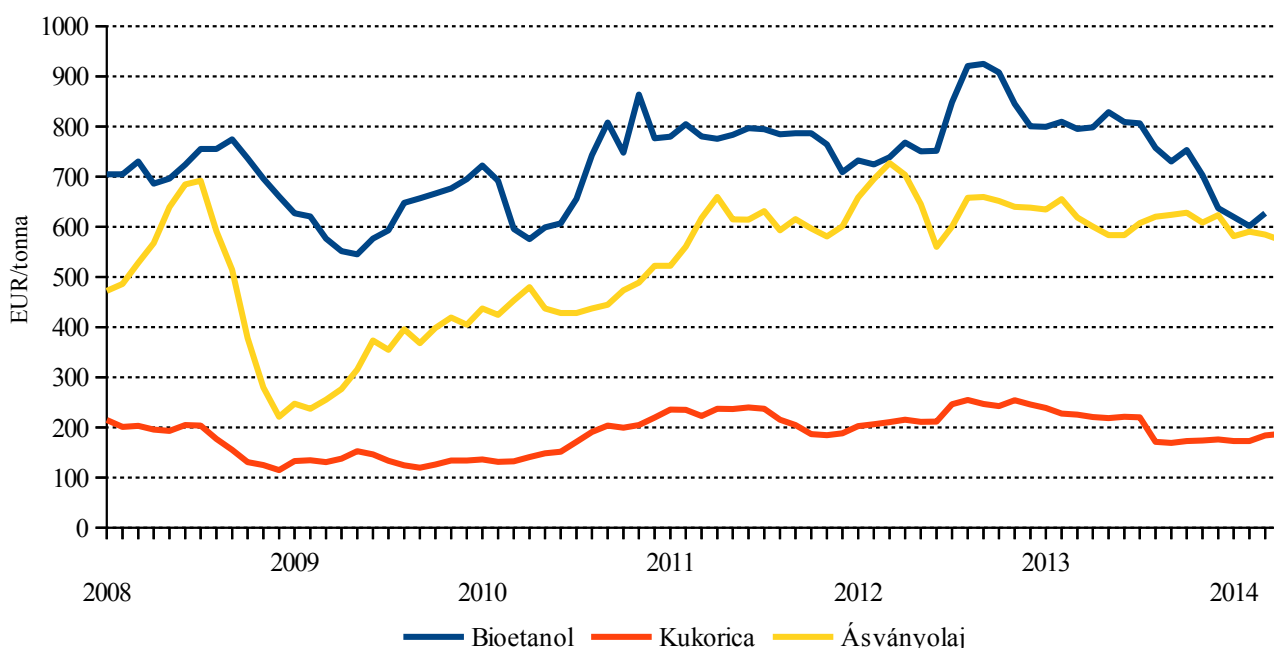
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET

Az Európai Unióban a bioetanol ára 2014 februárjában 478 euró/m³ (602 euró/tonna *FOB ARA - free on board Amsterdam-Rotterdam-Atwerp*) volt, ennél alacsonyabb árat utoljára 2009 áprilisában 438 euró/m³-t (551 euró/tonna) regisztráltak. Az ásványolaj ára ugyan a 2013 őszi 110 USD/barrel-ről 105-107 USD/barrelre mérséklődött 2014 elején, de még így is magasnak tekinthető. Ezt az év eleji enyhe árcsökkenést a gyenge

kereslet, a líbiai termelés újraindulása és az USA magas készlet szintje okozták. Az ásványolaj és a bioetanol ára közötti különbség az idei év elejére 20-50 euró/tonnára szűkült, ami szokatlanul alacsony. Míg 2009-ben és 2010-ben a bioetanol és az ásványolaj ára is mélypontra volt, addig 2014-ben a bioüzemanyag árcsökkenését nem kísérte a fosszilis energiahordozó hasonló mértékű jelentős árváltozása.

14. ábra: A kukorica, a bioetanol és az ásványolaj árának alakulása (2008-2014)

Forrás: HGCA, F.O. Licht

15. táblázat: Az Európai Unió búza- és kukoricatermelése, valamint az ebből bioenergetikai célra felhasznált mennyiség (2006-2014)

Év	Búza	Bioenergetikai célra felhasznált mennyiség	Arány	Kukorica	Bioenergetikai célra felhasznált mennyiség	Arány
	millió tonna	millió tonna	%	millió tonna	millió tonna	%
2006	125,1	1,4	1,11	55,2	0,7	1,26
2007	119,7	1,4	1,16	47,3	0,7	1,47
2008	150,6	1,6	1,06	62,9	0,5	0,79
2009	138,4	2,9	2,09	57,5	1,8	3,13
2010	137,2	5,2	3,79	59,6	2,8	4,69
2011	138,8	5,2	3,74	70,6	3,3	4,67
2012	134,1	4,1	3,05	59,7	3,9	6,53
2013	144,7	4,3	2,97	64,5	3,9	6,04
2014	139,7	4,7	3,36	71,1	4,7	6,61

Megjegyzés: 2014. év adata előrejelzés.

Forrás: Európai Bizottság, IGC

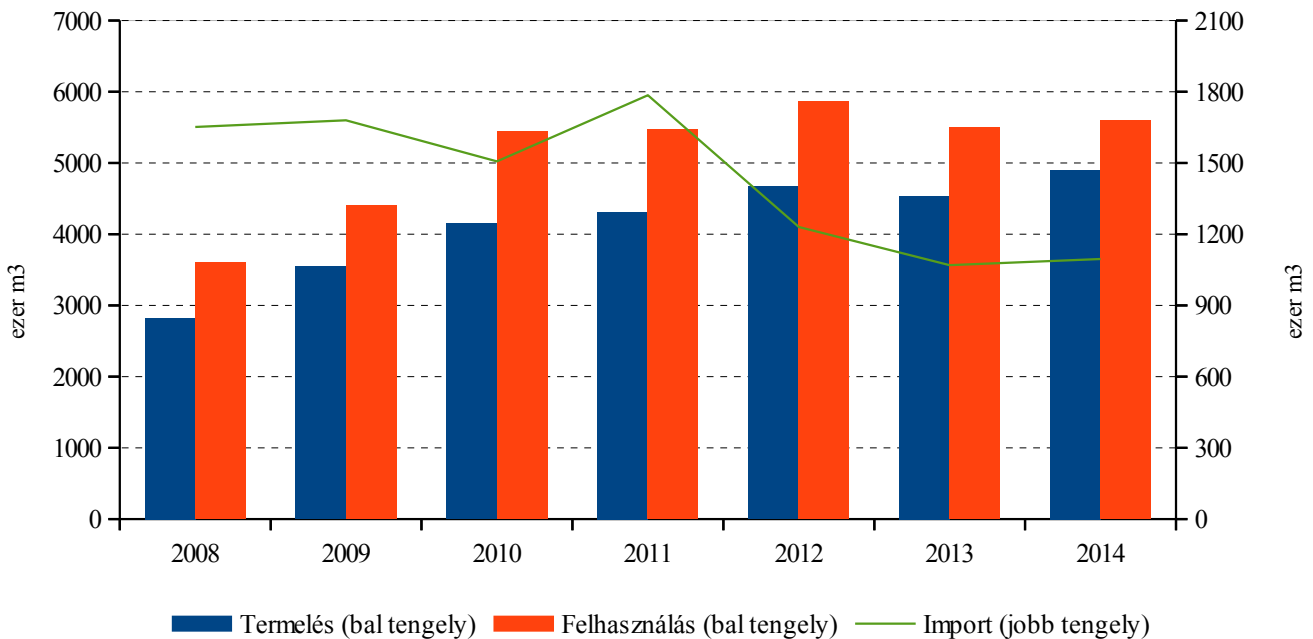
A Közösségben a bioetanol-üzemek építése csak 2007 után volt ütemes, de 2011 óta csupán néhány új üzem épült, köztük a dunaföldvári gyár. Egyes befektetők még azt is kétségbe vonták, hogy Európa képes-e egyáltalán ellátni a bioetanol-üzemeket alapanyaggal. A 2008. évi jó gabonatermést követően 2009-ben a meglévő üzemek kapacitásainak jobb kihasználásával a bioüzemanyagcélú termelés 20,4 százalékkal 3543 ezer m³-re nőtt (2008: 2822 ezer m³). Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelv elfogadását követően 2010-ben több új bioetanol-üzem kezdte meg működését: az Abengoa 480 millió liter, Nagy-Britanniában a Vivergo és Ensus cégek 400-400 millió liter kapacitású üzemai. Az üzemanyagcélú termelés 2010-ben 4154 ezer m³ volt, ami 2009-hez képest 14,7 százalékos növekedést jelentett.

A 2013. évi bőséges gabonatermést követően, az olcsón rendelkezésre álló alapanyagok ellenére sem számolnak az *F.O. Licht* szakértői 2014-ben egy, a 2009-2010. évihez hasonló termelésnövekedésre. Ha figyelembe vesszük, hogy tavaly már csökkent az Európai Unióban a bioetanol előállítása, akkor a 2013. évihez viszonyított előzetesen 7 százalékra becsült emelkedés je-

lentősnek tekinthető. Az idén új, nagykapacitású első generációs üzemek beindulása nem várható, inkább a már megépült üzemek kapacitásának jobb kihasználására lehet számítani.

A gyenge gabonatermést követő években (2011-2013) a bioetanol-előállítás alapanyagainak ára magas volt, ami emelte a termelési költségeket. Ez teret nyitott az importtermék beáramlásának, a legtöbb bioetanol (1785 ezer m³) 2011-ben érkezett az EU-ba. A nagy mennyiségű import nyomást gyakorolt a bioetanol árára, de az nem érte el a 2009. évi mélypontját. Az olcsó import eredményeként az üzemek a viszonylag magas gabonaárak miatt elszenvedett veszteségeiket nem tudták a bioetanol értékesítési árban érvényesíteni, ezért 2011-ben és 2013-ban csökkentették a termelésüket. A termelés 2012-ben a fenntarthatósági rendszerek, a dömpingellenes vámok eredményeként, valamint a braziliai termelés visszaesése miatt átmenetileg nőtt, de ez rekord magas árral párosult. Az előzetes becslések alapján – az olcsón és bőségesen rendelkezésre álló alapanyagok miatt – 2014-ben az import mennyisége nem nő az előző évihez viszonyítva.

15. ábra: Az EU bioetanol-előállítása, -felhasználása és -importja (2008-2014)

Megjegyzés: 2014. évi adat becslés.
 Forrás: F.O. Licht

A 2009/28/EK irányelv a tagországoknak 2020-ig előírta a 10 százalékos megújuló energiahányad elérését a közlekedésben. Ez arra ösztönözte a tagországokat, hogy bevezessék, illetve emeljék a kötelező bekeverést. Az etanol hajtóanyagcélú felhasználása 2010-ben 5437

ezer m³ volt, 34 százalékkal több, mint 2008-ban, és 10 százalékkal emelkedett a 2009. évi mennyiséghez viszonyítva. E két évben a felhasználás növekedési üteme enyhén meghaladta a belső termelését. A kötelező bekeverési arány emelése 2014-ben élénkítheti a keresletet,

de annak hatása mégis gyengébb lehet, amit részben az ásványolaj magas ára és emiatt az üzemanyagok mérsékeltebb fogyasztása okoz. Az ásványolajjal szemben megnyilvánuló keresletcsökkenés lehetővé teszi, hogy kevesebb bioetanolal is teljesíteni lehessen a kötelező bekeverést. A 2009/28/EK irányelv 2012 őszén beterveztett és azóta az európai szervezetek által vitatott módosítása egyebek mellett 6 százalékra korlátozná az élelmiszerként is használható alapanyagból előállított bioüzemanyagok felhasználását a bekeverésekben, ugyanakkor a hulladék alapú termékeknek kétszeres elszámolást biztosítana. A tervezet elfogadása esetén a bekeverőüzemek előnyben részesíthetik a kétszeresen elszámolható termékeket.

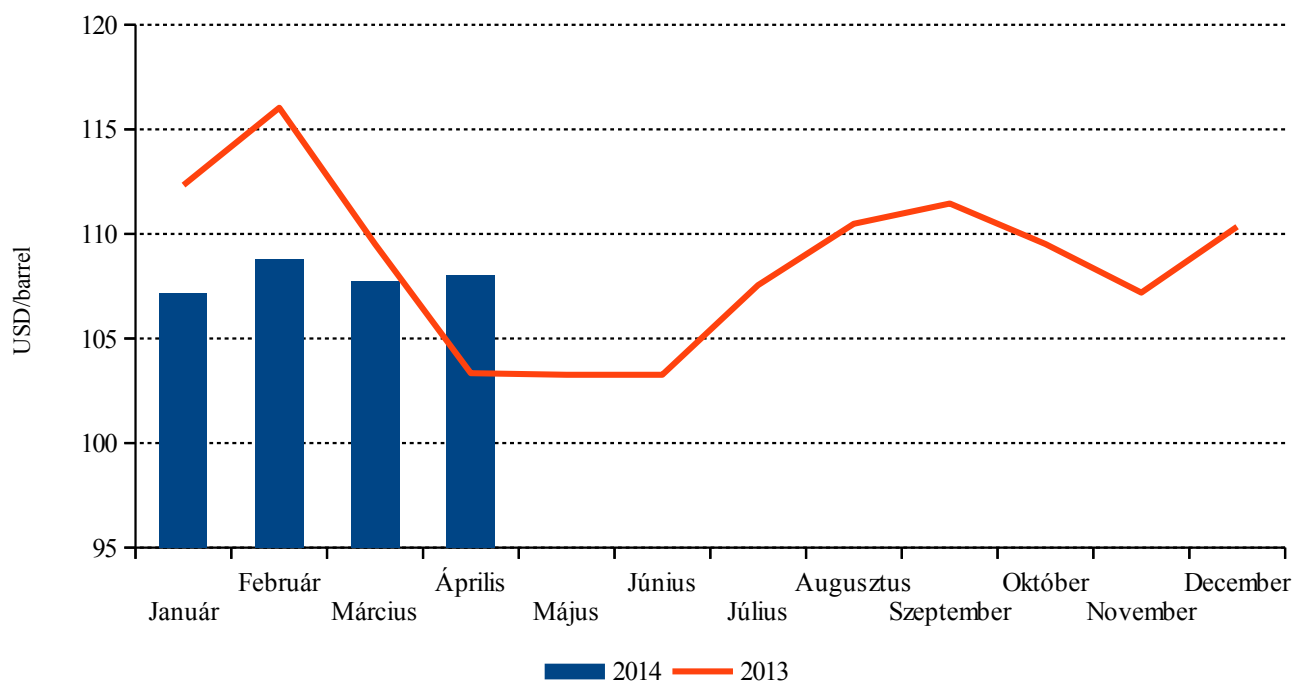
Az *F.O.Licht* szakértői szerint az EU-ban a bioetanol alacsony ára miatt nőhet ugyan a felhasználás 2014-ben, de ennek a mértéke jelentősen elmaradhat a 2009. és a 2010. évitől. Az előrejelzések szerint a kereslet 1-2 százalékkal élénkülhet 2014-ben 2013-hoz viszonyítva. Míg 2009-ben és 2010-ben a felhasználás gyorsabb ütemben nőtt, mint a termelés, addig 2014-ben ez megfordulhat: az előállítás növekedési üteme (+7 százalék) meghaladhatja az üzemanyagcélú keresletét (+1-2 százalék). Az EU-ban a bioetanol ára az előzetes várakozások szerint 2014-ben nem emelkedik számottevően, ugyanakkor a belső termelésből származó felhasználás növekedhet.

Agrárpolitikai Hírek

- Az Európai Parlament a bioetanol vámmentes behozatalát engedélyezte Ukrajna számára. Az intézkedés

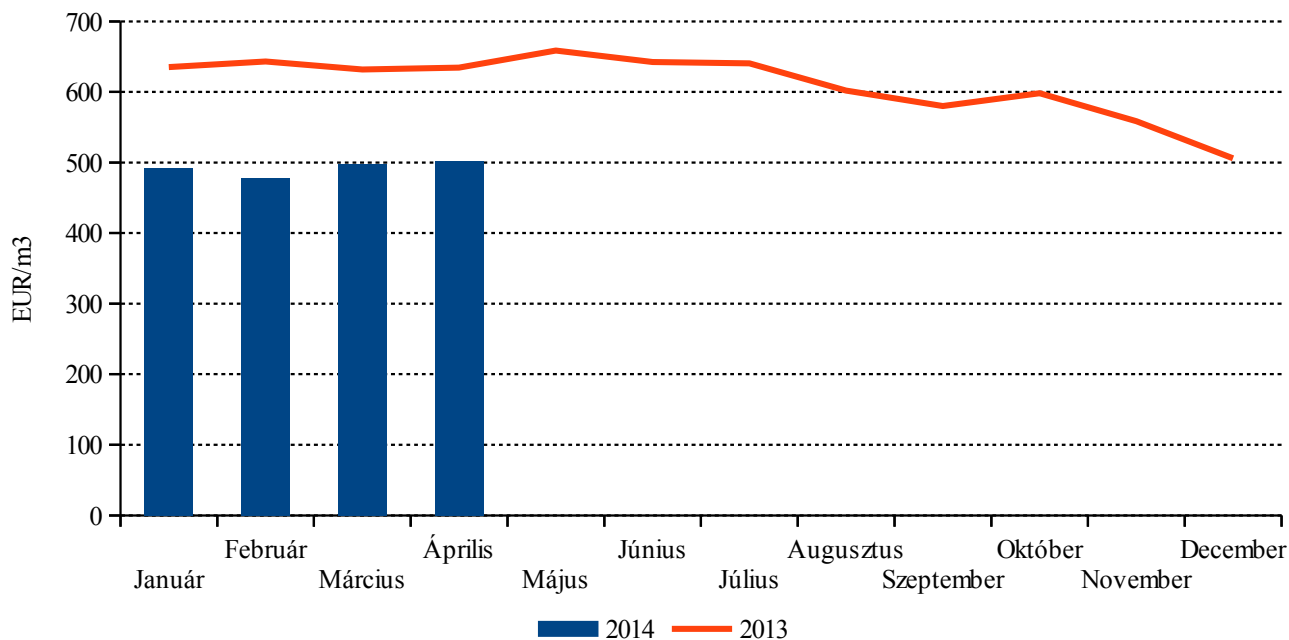
az EU és Ukrajna közötti kereskedelmi egyezmény része.

16. ábra: Az ásványolaj ára

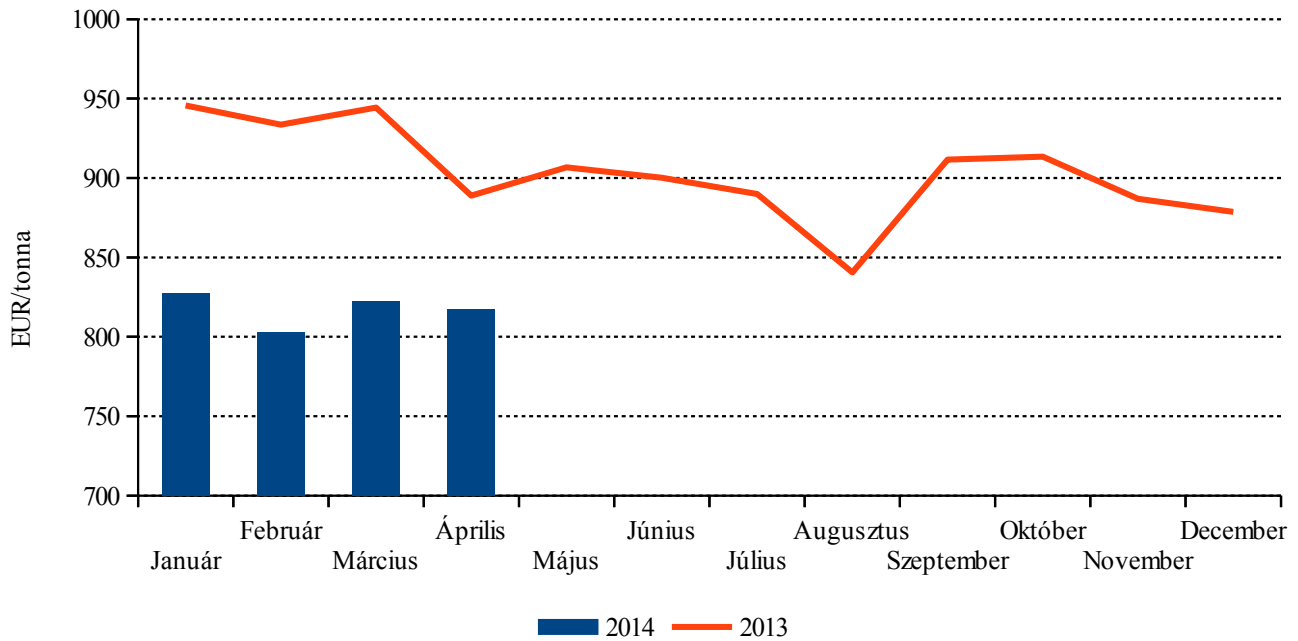
Megjegyzés: IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzései a londoni árutőzsdén.
 Forrás: HGCA

17. ábra: A bioetanol ára

Megjegyzés: 92-96% alkoholtartalom, nyugat-európai kikötők FOB T2.
 Forrás: F.O. Licht

18. ábra: A repceolaj-metil-észter ára

Megjegyzés: nyugat-európai kikötők FOB, az EN 14214-es szabványnak megfelel, dermedéspont > -10 °C.

Forrás: Kingsman

